

Vakten

Av Dilshad Mustafa

I fonden en stor port såsom portar till borgar i renässansstil. Den har handtag i form av stora knoppar. Framför porten en vägspärr. Någon skriker. Han är i bråk med andra... plötslig slängs någon (vakten) ner. Skriket fortsätter.

Vakten: (innan han faller ner) Du får inte... din förbannade... idiot... om så världen störtar ned över mitt huvud, får du inte ta steget in. Jag slår sönder dig. Du får inte... din förbannade idiot. (han faller ner)

(Han tittar andfådd mot förgrunden)

De ord jag lärde mig har jag redan glömt, eller tvingades glömma. Människornas välbekanta utseende, deras språk och tankesätt har jag glömt, även deras beteende. Till och med mig själv... Ofta söker jag i fickorna efter min legitimation för att bli säker på min identitet... (han slår sig på fickorna efter leg) men jag hittar den inte... ska jag se mig som en främmande själ eller redan förvandlad till demon (han reser sig och rusar som om efter någon).

Hallå där, stopp, stopp... tror du att du får passera förbi hur som helst! Vart ska du? Var har du varit? Vem vill du träffa? Vem har du redan träffat? Vad gör du? Vad har du gjort? Vad gillar du? Vad hatar du? Varifrån kommer du? Vad har du ätit? Varför har du ätit... och varför inte...?

Vakten: (virrigt) En massa frågor till... frågor... tills man virrar bort sig. Vad... vad... vad... jag är inte ensam... tro inte att jag är det. Nej... nej... nej... inte ensam... var så säker... aldrig... aldrig... aldrig... jag sa att jag inte är det. Nej... nej... det stämmer inte. Nu stormar de fram i skaror. De stora och höga männen... och jag... med ett brett leende öppnar jag porten på vid gavel. Jag och portarna hör ihop. Jag är inte ensam. Men jag är inte fönstrens vän... vad är de för någonting... de är ljusa, godtrogna och utan hemligheter. Men jag och portarna är insjunkna i mörkret... i hemligheter. Portarnas sidor är inte identiska. Jag liksom portarna har mina hemligheter. Jag öppnar mig inte för någon... med ett stort lås förvandlas jag när som helst, till en oåtkomlig en. Ingen får ett enda ord ur mig.

(Plötslig hängs han fast med ett rep, och torteras) jag vet ingenting... jag hade inget sällskap. Mitt brott... mitt enda brott är ju min nationalitet. Jag var inte på möte... politik... aldrig... Vem är Politik... känner ingen vid det namnet. Vilka... vilka är de? Nej... aj... mitt huvud är hårt som sten. Du får inte ett enda ord ur mig. Jag vet inte mer... tro mig. Ack... (han skriker) ack.

(han faller ner) Allt detta för att tvinga mig på att säga ja. Nej... jag säger det inte. Jag känner ingen och ingen känner mig.

(tyst och efter andhämtning) våra uppoffringar gick om intet. En massa rövare och snikna typer tog äran åt sig och åt dem som var lika dem men hade andra namn. (två starka ljuskäglor träffar honom långt ifrån, liksom billjus) lugn, lugn, du förblindar mig. Vem är det? Hur vågar du? Jag är ju vakten till universums största port. Jag vaktar gränsen mellan hemlighet och upplysning. Jag ger inte vika även om du kör över mitt huvud. Vem... Vem är du? (som om han knuffas och får en spark) lugn, lugn... jag ger inte vika. Vilka är ni... vart ska ni? Ingen är ju där? Du... din idiot... odjur... vart ska du? (olika ljuskäglor träffar honom den ena efter den andra) ni får inte? I årtal har jag skyddat porten och dess anseende... under åren har jag fått knuffar, sparkar och blivit slagen med gevärskolvar, men jag har fortsatt att vara portens vakt.

Mongolernas vilda trupper, tidernas Hitlerarméer, tusentals imperiers riddare med ögon av glas och skallar av stål har jag stoppat utanför porten och vägrat tillträde. Jag har förkastat tusentals order från de hårdhjärtade. Jag som hindrat hundratals furstar med järnåvar, tror ni er likväl kunna gå in.

(en fågel i form av ljus som flyger förbi, skriker. Vakten blir vansinnig, rusar hit och dit och ropar)

Okej... okej... jag vet att du en dag tar mig till undergångens brant... jag vet det. Förvirra mig inte... jag säger det... jag erkänner. Nej, jag är inte rädd men det går inte att säga det. Nu går det inte. Okej... Jag säger det. Jag har stått emot länge men tyvärr... när min vän, rättare sagt min bror, satte en spricka i portens hemlighet, fick världens förbrytare syn på det som ligger där innanför. De gamla myternas banditer kom och använde sprickan som genomfart. Varje årstid kom de med en ny ursäkt: på sommaren klagade de på öknen som dallrade av hetta och förtjusades av svalkan här. På vintern... för att ta bilder i snön... på våren påstod de sig fly från fåglarnas missmod... - de vill bo in sig i ett färggrant träd som vi saknar. På hösten sa de sig HA RÄTT (vara berättigade) till säckar av blad som våra krämare lovat dem i utbyte mot frihet. Tyvärr min vän... min bror...allt jag gjort har gått förlorat.

(Sorgset stöder han sig tungt mot väggen)

Du, min fiende, min bror... Den dimmiga stadens herrelösa hundar gav sitt stöd men inte du. En natt tog sig ökenborna hit rustade med yxor för att krossa portens hjärta. De ville solka ner trädgårdarnas heder. De avsåg att våldföra sig på körsbärsträdgården, som generationer skyddat som sina familjers heder. Den natten kom alla herrelösa hundar, vi gick samman och läxade upp ökenborna så att de inte skulle våga sig på att ens drömma om dörren igen. Tyvärr... min fiende, min bror, tyvärr, du svek mig.

(långsamt närmar han sig förgrunden och talar lugnt i en ljuscirkel)

Jag går genom porten mot livet. Härifrån bekantar jag mig med evigheten. Jag vill inte följa stridens logik om och om igen. Jag tillåter inte att detta land ska hamna i inbördeskrig än en gång. Jag hatar att omringas även om det är av en skog full av dagg. Jag önskar att jag längtansfullt kunde lyssna till Khaleqi, och luta mig mot porten för en tupplur.

(Han ler smått och fortsätter långsamt)

När jag var barn, dagdrömde jag om min mormors hjälm. När åren gick kom jag underfund med drömmens symbolik. Jag förstod att jag en dag kommer att se tusentals huvuden utan hjälmar, och lika många hjälmar utan huvud... tusentals huvuden utan kropp och lika många kroppar utan huvud. Jag vägrar att dras ut i fåfänga strider än en gång. Vet du... herren min... den här gången följer jag inte med. Jag tar min tillflykt till den högsta toppen och gömmer mig bakom mörkrets mur. Jag försäkrar dig att jag inte följer med... herren min... tro mig... även om jag ÄR (befinner mig) bland dem som protesterar, så kommer jag att gå under. Jag beger mig till glömskans hålrum, och såsom sagornas män tillsluter ingången med ett klippblock. Jag somnar i trehundra år tills ni slutar strida mot varandra. (skrattar) jag fruktar att stå som ett fån... att efter alla åren återvända och se era avkomlingar sitta runt förhandlingsbordet. Jag vägrar att dra ut i era strider... min herre. Ursäkta att jag avböjer.

(Det bankas på en dörr. Det tycks bankas på olika dörrar. Vakten blir bestört. Han anstränger sig för att förstå. Han frågar)

Vem är det? Vem... varför svarar du inte? Svara...! Vem är du? Jag öppnar inte om du inte säger vem du är. Säg vem du är! Om ni är ett kringflackande folk som vill stanna över natten så är det här inget härbärke. Jag står vid porten som ni vill passera igenom... det skiljer inte mycket... innanför ligger ju inbillningsriket som jag inte förstår... utan... det är en viktig person som placerat mig här med uppgift att skydda porten och dess hemlighet. Det som finns innanför porten är fullt med hemligheter... ett fängelse... en trädgård... möjligen en skog... kanske ett helvete... jag vet inte mer om det. Jag har varit där inne en enda gång... jag såg en blomsterträdgård skifta i olika färger... och det var det nog. Men du har ännu inte sagt vem du är? (bankandet har sedan länge upphört)

(Det regnar... det åskar... vakten hämtar ett paraply... i åskvädret går han av och an... slänger paraplyet... i ovädret tumlar han omkull och börjar sjunga)

(Han sjunger en ballad om regn och kärlek, ö.a)

Underligt nog hänförs vi av musiken i regn och i sol... En sångslinga räcker för att i sorgestund ge oss livslust och glädjerus... i krig... i fred... även på dödsbädden tar musiken oss tillbaka till våra hemtrakter under ungdomen, då vi fångslades av grannflickans blick, bakom fönstret, henne som vi bad om att förenas med på nytt. Borde vi inte kallas för sångnationen... musikfolket, tonfoket och strängfolket. Det är ju bättre än att kallas för dolkstam... ökenbor... olyckas barnbarn. Vad flinar du åt (blir rasande) vad

är det du flinar åt... din fjant. Våra sånger är ju finare än ert gnat... våra historier väger tyngre än era ihopdiktade myter. Du vill likställa våra grönbiätares skönhet med era kråkors alldaglighet. Du lider av törst utan vårt regn... dina dagar saknar all innebörd utan våra nätter. Blinka inte, ditt äckel. Jag vet att du sedan födseln har haft en sked gift i handen. Jämt droppade du ur den ned i källan till denna flod... du droppade ditt gift, långsamt... du dödar oss, försiktigt. Jag känner till ditt ursprung. Din farfar var påfågeljägare, medan han redan skrivit in sig som poet i vindarnas böcker. Stirra inte så häpet! Det är bara små skärvor av sanningen jag tänker blotta här. Vifta inte med händerna... EN enda gång tänker jag tänker ta en bild med mina oräkneliga plågor. Sedan får du göra vad du vill med dem. Ack... vilket elände... vad ska jag göra med det... jag som saknar tak över huvudet. Var ska jag gömma alla mina suckar av sorg! Var inte rädd... bry dig inte... det löser sig. Jag drömmer inte. Vakter som inte sover, kan inte drömma. Jag är lik de döda... utan drömmar. Oroa dig inte. (han går mot porten sätter örat mot den... Han rycker till)

Kanske stiger just nu en varm suck upp mot himlen bortom gränserna... en suck från alla dagar som gått. När jag var vakt till kyrkogården hörde jag ibland suckarna från dem som dött unga. De berättade om epokenas klagan och sina livs hemligheter för varandra. De gav varandra varma suckar till tröst... en natt... lämnade de flesta sina gravar i sina vita skrudar för att bryta upp mot staden och protesterar... Drivna av sina plågor och sår bestämde de sig för att banka på stadporten och väcka alla som sov den natten. En natt som ingen fantasi kan rymma, steg alla vitskrudade upp och sa sig vilja återvända... vi uthärdar inte längre ensamheten...vi förmår inte vänta.

(Scenen dränks i komplett ljus och vita dräkter. Vakten talar till dräkterna)

Min kära bror... uppmuntra dem inte... låt dem lugna sig ner. Låt de ångra sig. Damen... du som... det går inte... hur kan du... jag vet att du hade en våldsam man... ärren tynger din kropp ... och du, min käraste, varför du... jag trodde aldrig att du skulle återvända. Du som är så snäll av dig... hur kan du acceptera det. Jag... du har rätt... jag är också ett offer som ni. Men jag rättfärdigar inte att vitskrudade vålnader ska fylla staden på natten och sätta skräck i barnen. Du har rätt... min kära dotter... jag håller med. Det var en oförrätt... Inte på grund av ett enda ögonkast. Kärleken är inte förbjuden i någon kultur. Men vi kan inte göra någonting ÅT förbannelsen som drabbat oss. Okunskapen har slagit oss i bojor. Den hindrar oss från att ta steget fram. Tro mig mina vitskrudade vänner... jag står inte heller ut med mörkret... med tystnaden... ensamheten och väntan. Men vad kan jag göra... hur ska vi befria oss från traditionen. Lugna er nu... låt oss talas vid... så här kan vi inte förändra någonting... vi startar ett krig... ett massmord, jag vet. Min kära bror... de drog med dig i strid... det var din fiendebror som mördade dig. Nu när din mor går för att hämta sin bidragspeng efter dig, knuffar mannen vid dörren bort henne – hör du... inte du... alla men inte du. Från den dagen döden uppfanns, sov du... utan bekymmer. Men nu dyker du upp... varför! Jag tillåter DET inte. Ingen av er får säga någonting i mitt namn. Jag är en AV DE levande här. (han får

hallucinationer, med slutna ögon står han mitt i ett kompakt ljus, han mumlar någonting... svettas, slappnar av och faller på knä)

(Fågeln av ljus drar hastigt över scenen. Tystnad)

Vad ivrig du är att FÅ se mig död! Varför går du inte och landar på något högt slott istället. Vi är olika även i döden. Oss besöker döden tidigt... men vad har vi att vara rädda om... vilken önskan har vi att lösa dess gåta. Lyssna... fågeln min... när du återvänder dit, säg dem då att jag inte är här. Nästa gång när trupperna återvänder med sin pestsmitta, när armén med sina stövlar av stål åter överskrider våra gränser, då är jag inte här... jag kommer att vara i Samarkand med en nejliska som sällskap... eller med en mås på Danubes strand... Jag kommer att vara där i skuggan av ett träd i Amazonas, och i andra ändan av världen förutspår jag en lurad härfågels framtid. Nästa gång... mina pessimistiska vänner... kommer jag att vara där.

(dån av järnport som öppnas. Ur ett rektangulärt ljus faller glittrande små pappersbitar. Vakten talar lugnt)

Om Gud öppnar porten till sitt himmelska rike en kväll, kommer människorna att stå berusade inför åsynen på det. De kommer att (slänga sig på träd, byggnader, och stolpar) falla ned över träd, hus, stolpar... (slänger sig på) över allting, utan minsta eftertanke. Den som törstat som en sårad, glömmer sin törst... den som hungrat i dagar sju, minns det inte längre. Det är dragningskraften som dörren till det himmelska riket har. Det var i väntan på den kvällen som min morfar gick till sin sista vila.

(Det hörs ett avlägset bönerop. Långsamt stiger vakten upp, går för att tvaga sig.)

(efter en bönestund) Ack, Gule... nu för tiden vädjar jag för dig efter varje bönestund. Ännu väntar jag på dagen då jag får höra något om dig. Jag vet. Det var de som rättfärdigade er död, men jag förkastar det... (Ack Gule, du min Gule... ”en klassisk sång ö.a”)

Jag undrar vilken ökenstjärna som är din vän nu. Ack Gule, Gule lilla, vad jag vill ha dig i närheten av min värld. I hopp om att du och jag... nej, jag vill inte. (massor av tidningsblad faller, vinden blåser dem hit och dit, de sprids överallt)

Jag nöjer mig inte med de orden... våra flickor är ju inte till salu. Kurdiska flickor ler inte för era dreglande trutar. Du bör förkasta det Nefertiti, du som är Mitannis bergsprinsessa, hur kan DU tillåta att så många av dina sköna kusiner drabbas av det onda ödet. Hur kan du! Ser du den? Ni, Akhnaton, drottningen som söker rättvisan... ni också gudinnornas skuggor, tillåt det inte. Nej, jag förkastar det... Gule har inte hamnat där... aldrig, om de har dött som främlingar i en okänd öken är det ju lättare för oss. Ack Gule, min rosa Gule... var är du. Jag är kvar här och vaktar porten till ynkedomen. Jag anser mig fortfarande vara vakten till trädgårdens port... fortfarande höjer doften av blommor mig till himlen. På nätterna här är jag ilsknare än

nordanvinden. Jag står häpen inför bilden som du tog vid sötvattenskällan i bergsslutningen dagen innan du försvann och som du sedan gav till mig. Ack Gule, hur ska jag tro att mörkhyade män våldför sig på dig i sfinxens åsyn. Jag avfärdar det. Min Gud, jag ber dig efter denna bönestund, jag avfärdar det. Jag som är din tjänare, avfärdar Gules och de andras öden. Och ni ökenbor... jag skriker för full hals och med anklagelsens finger pekar jag ut er för att ni inför världens åsyn köpte Gule och hennes förkvävda röst av våra skurkar.

Vi avfärdar det, avfärdar... (han går an och av, hoppar, faller på knä och gråtfärdigt upprepar han sin ”vi avfärdar det”)

(efter en lugn stund, sätts ett billjus på. Tutningar höts gång på gång. Han reser sig upp och ser åt det hållet) vem är där? Vad vill du? (han går närmare) Förlåt mig, jag visste ju inte att det var ni. (han går och öppnar porten) varsågod. Jag står inte ut med ett enda slag till. Jag vet att ni tillhör den höge mannen som placerat mig här. Annars skulle jag aldrig öppna porten. Jag känner igen dig. Det var ni också den där natten... men ni kom utan den höges tillåtelse. (stänger porten) Ack livet... det är långt mellan oss, hur jag ska be dig att inte lämna mig... jag borde för länge sedan ha varit en knippe stoft.

(bakom porten blinkar ett ljus och otåliga tutningar hörs... Han tvingar sig att öppna porten och när bilen kör fort förbi stödjer han sig mot portens kant. Håpet tittar han på en näsduk som ligger mitt i dörröppningen. Han släpper porten, tar upp näsduken. Arg och gråtfärdigt närmar han sig förgrunden)

Det kan inte stämma... nej, nej, det är inte jag heller... inte. Vadå... själva värdigheten känner sig skamsen inför denna man, om inte annat så borde jag under dessa år varit... nej det kan inte stämma. Men jag känner igen parfymen... näsduken är ju välbekant för mig. Kan det vara så att jag under alla år varit en horas vakt och inget annat. När porten är borta, så är hemligheten också borta. När portens förförelse är borta, finns ingenting kvar som kan kallas för hemlighet. Men det kan inte stämma att jag stått vakt vid en horas port. Gule... det kan inte stämma. Ingen religion kan acceptera detta... även om jag hade profetens tålmod skulle jag inte kunna bära en sådan smärta. Gule, ack Gule (han sjunger åter den klassiska sången) ni ser visst, mina högfärdiga vänner... mina stupade bortgångna kamrater. Till sist vinner jag vadet mot livet. Till sist omfamnade jag en vacker nymf en stund och gjorde mig fri från era ord. Jag slängde bort de tunga gåtornas sten och löste gåtorna och tog denna rubin runt min hals... portens förtrollning är borta och jag är här, i ett hörn av världen. Här har tillvarons hemligheter förlorat sin magi. Jag brottas med en smärta som har sina rötter djupt i min själ. Ack Gule, min rosa Gule...

(den klassiska sången hörs sakta medan han talar. Mitt på scenen faller han långsamt på knä. Han sluter ögonen. Det börjar regna smått vars ljud blandas med sången)

Mörkret faller småningom .

slut

